

Luster kommune
Rådhuset
6868 Gaupne

Trondheim, 03.04.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/6261

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Skadefellingsløyve til felling av ulv i rovviltregion 1

Med heimel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) § 18 fyrste ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 13, jf. §§ 1 og 3, fattar Miljødirektoratet vedtak om skadefelling av ein (1) ulv innanfor eit nærmare avgrensa område i Vestland fylke. Løyvet skal forvaltast av Luster kommune, som har det administrative ansvaret for godtgjering og rapportering. Stein Mortensbakke er leiar for fellingsforsøket. Vi gjer særleg merksam på at nytt jaktår inneber at laget må registrere seg som lisensjeger for jaktåret 2020/2021. Det kan klagast på vedtaket innan tre veker.

Vi viser til søknad om felling frå Hyllestad sankelag, og til dialog med Fylkesmannen i Vestland, Luster kommune og Stein Mortensbakke. Viser vidare til tidlegare løyver til felling av ulv i det aktuelle området i løpet av beitesesongane 2018 og 2019, gjeve av Fylkesmannen i Vestland.

Bakgrunn

Ulven har vore i Vestland fylke i dei to føregåande beitesesongane (2018 og 2019), og Fylkesmannen i Vestland har gjeve ei rekke løyver til felling av ulv. Det siste løyvet til felling av ulv i området gjekk ut 15. oktober 2019. Det vart då søkt om forlenging utan at dette vart gjeve, ettersom ein då ville avvente lisensfellingsperioden og at ein meinte snøføre ville gi eit føremonn. Til tross for krevande forhold, har lisensjegerane som har jakta i område i vinter vore svært nær ved å lukkast med felling, men ulven er framleis ikkje felt.

Statens naturoppsyn (SNO) har dokumentert at det aktuelle individet er revirmarkerande i området. Dette betyr at ulven har slått seg til ro i et beiteprioritert område, relativt langt utanfor ulvesona. I Rovdata sin ulvekalkulator er ulven med ID V821, oppgitt å være ein einsleg stasjonær ulv. Ulven er født i Kesberg reviret og har ikkje genetikk som gjer den særskilt viktig.

Det er i søknaden om felling frå beitelaga i området vist til det er eit betydeleg skadepotensiale på sau dersom ulven blir værande i området til beiteslepp 2020. Området den oppheld seg i er beiteområde for sau. Det går no mot vår, og truleg vil det snart bli slutt på snøfall som gjev gode forhold for sikker sporing av ulven. Det er frå fellingsleiaren for lisensfellingslaget meldt om at det

har vore noko utfordrande å få innhenta løyver frå alle grunneigarar i området, ettersom det er svært mange grunneigarar og at ulven nyttar store områder. Det er av den grunn ynskjeleg med eit skadefellingsløyve for å kunne bruke det kommande snøfallet mest mogleg effektivt. Det er meldt om snøfall i området dei to neste dagane.

Luster kommune er tildelt ei koordinerande rolle for fellingsforsøk av freda rovvilt, for kommunane i heile Sogn og Fjordane. Løyvet rettast av den grunn til Luster kommune.

Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Miljødirektoratets vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i enhver region.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket. § 11 anses ikke relevant for denne saken.

Det vises til naturmangfoldloven § 18 første ledd b), jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1, 2 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 2 (Definisjoner)

(...)

d) Ulvesone: Østfold, Oslo, Akershus med unntak av kommunene Hurdal, Eidsvoll, Nannestad, Ullensaker, Skedsmo og Gjerdrum, de deler som ligger vest for Glomma av kommunene Nes, Sørumsund og Fet, samt Nittedal øst for Nitelva, Hedmark med unntak av kommunene Nord-Odal, Stange, Hamar, Løten, Ringsaker, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga og Os, de deler som ligger vest for Glomma av kommunene Åsnes, Våler, Elverum, Åmot, Kongsvinger, Grue og Sør-Odal, samt de deler av Trysil kommune som ligger nord for en rett linje fra der Senna renner ut i Trysilelva til der kommunegrensen mellom Trysil og Engerdal gjør en vinkel ved Litlskorhøa.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4-6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6.(...)

For vedtak etter denne paragraf kan Miljødirektoratet i særlige tilfeller bestemme at fellingsoppdrag skal gjennomføres i regi av offentlig myndighet. Tilsvarende kan direktoratet eller den direktoratet bemyndiger som alternativ til felling iverksette særskilte tiltak for å skremme eller avskrekke bestemte individer av rovvilt fra uønsket adferd. (...)

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:

Det nasjonale bestandsmålet for ulv er 4-6 ynglinger av ulv i Norge, hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes, og der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5. Det vises til Innst. 330 S (2015-2016).

I rovviltforskriften § 4 fremkommer det at det nasjonale bestandsmålet for ulv deles mellom region 4 (Østfold, Akershus og Oslo) og region 5 (Hedmark).

Direktoratet viser til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik. Av rovviltforliket i 2011 fremgår det innledningsvis at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av

bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Kunnskapsgrunnlaget

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Ulvebestanden overvåkes ved å dokumentere antall familiegrupper og revirmarkerende par i Skandinavia, og i Norge regnes alle individer i familiegrupper og antall ynglinger. Overvåkingen utføres i perioden 1. oktober til 31. mars.

Rovdata har 3. juni 2019 publisert endelig bestandsstatus for ulv i Skandinavia for vinteren 2018/2019. Det er registrert i alt 40 familiegrupper i Skandinavia, hvorav 6 helnorske og 6 familiegrupper i grenserevir. Det er videre registrert 28 revirmarkerende par, hvorav 5 i Norge og 5 grenseoverskridende revir. Sett til det totale antallet familiegrupper og revirmarkerende par i Skandinavia er dette andre året med nedgang i antallet registrerte familiegrupper og par.

Bestandsrapporten angir at det er registrert 5 helnorske ynglinger og 6 ynglinger i grenserevir. Alle revir er registrert i tilknytning til norsk ulvesone. Det beregnede antall ynglinger i Norge er 8 ynglinger inkludert grenserevir, noe som er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 4-6 årlige ynglinger i Norge, hvorav minst 3 helnorske ynglinger. Det ble registrert 10,5 ynglinger i Norge registreringssesongen 2017/2018.

I henhold til gjeldende kunnskap om den samlede belastning ulvebestanden utsettes for jf. naturmangfoldloven § 10, er det i perioden fra 1. juni 2019 til dags dato registrert 16 døde ulver i Norge, hvorav ni er felt på lisensfelling, fire er felt på skadefelling, to er påkjørt av bil, en felt i påberopt nødverge og for den siste er dødsårsak ukjent.

Når det gjelder føre-var-prinsippet, jfr. naturmangfoldloven § 9, kommer dette til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Miljødirektoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Regional forvaltningsplan for rovviltregion 1

Hele regionen er beiteprioritert området.

Skadebildet i det aktuelle området

Det er påvist i alt 21 sau og lam dokumentert eller antatt drepe av ulv i Vestland fylke dei to siste beitesesongane. Fylkesmannen i Vestland har erstatta 159 sau/lam som drepen av ulv i fylket i 2018, og 199 sau/lam som drepen av ulv i 2019. Alle disse påviste og erstatta skadetilfella er knytta til den same ulven.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet legger til grunn at den nasjonalt fastsette ulvesona, som er vedtatt av Stortinget og fastsett i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 2 d, og implementering av dette i den regionale forvaltninga, har innarbeida dei faktorane som er nedfelt i naturmangfoldlova § 12. Dette inneberer at avgrensinga av forvaltningsområdet er gjort ut frå ei samla vurdering og avveging, og at løysinga som er vald forventast å gi det beste samfunnsmessige resultatet.

Det aktuelle området som ulven oppheld seg i er utanfor den fastsette ulvesona og er i følge forvaltningsplanen for rovvilt i region 1, beiteprioritert område. Det har vore observasjonar av ulv i det aktuelle området dei to siste beitesesongane. Det er og ferske observasjonar av ulv i området. Sporfunn gjort i vinter tilseier at den aktuelle ulven er ein einsleg stasjonær ulv.

Det er påvist skadar på sau i området både i 2018 og 2019. 385 sauer er erstatta som drepne av ulv i området. Etablering av ulv i det aktuelle området, utgjer eit skadepotensial i forhold til sau på utmarksbeite kommande beitesesong.

Det er vedtatt lisensfelling av inntil 3 enkeltindivid av ulv, i region 1 denne sesongen. Kvote er per i dag to ulvar. Eventuell felling av ulv som følge av dette vedtaket, skal belastast lisensfellingkvoten for ulv i region 1. Forholdet opp mot den pågåande lisensfellinga, er drøfta med leder i Rovviltnemnda i region 1 og Fylkesmannen i Vestland, forut for vår beslutning. Det er ønskjeleg å nytte det kommande snøfallet til eit effektivt fellingsforsøk, retta mot ulven. Det at ein ikkje har løyve til å jakte heile området har vore og er ei utfordring.

Miljødirektoratet vil, der det er behov for spesial kompetanse/virkemidlar, rette eit slikt løyve til eige feltapparat (Statens Naturoppsyn) for gjennomføring av fellingsoppdrag. Bruk av helikopter er vurdert som ueigna i området. Det at vær- og føreforholda skiftar fort i området tilseier at det å nytte eit lokalt fellingslaget, gjev kortare reiseveg og responstid, når forholda ligg til rette for å spore opp ulven. Koronautbrotet tilseier også at det å sende fellingspersonell frå andre delar av landet ikkje er ynskeleg.

Med bakgrunn i ei totalvurdering av situasjonen, finn direktoratet det no rett å gje eit skadefellingsløyve. Det føreligg ikkje noko anna tilfredsstillande løysning enn å innvilge eit fellingsløyve til det lokale skadefellingslaget, for den aktuelle ulven. Skadehistorikk og skadepotensiale for sau er gitt betydeleg vekt i vurderinga. Bestandssituasjon for ulv og geografisk differensiering nedfelt i forvaltningsplan for regionen er andre moment som direktoratet har vektlagt i si vurdering. Eit slikt uttak av ein ulv vurderast ikkje å være til skade for ulvebestandens overleving, eller for å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for ulv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Vedtak

Ut frå vurderingane ovanfor og med heimel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet skadefellingsløyve for ein (1) ulv innanfor eit nærmare avgrensa område i Vestland fylke.

Følgjande vilkår gjeld for skadefellingsløyvet:

1. Skadefellingsområdet er avgrensa til Hyllestad, Fjaler og Høyanger kommunar.
2. Skadefellingsløyvet er tildelt Luster kommune og blir administrert, rekneskapsført og rapportert av kommunen. Det regionale skadefellingslaget ved Stein Mortensbakke er ansvarleg for utføringa av fellingsforsøket.
3. Skadefellingsløyvet gjeld i tidsrommet 3. april 2020 til og med 9. april 2020. Aktivt fellingsforsøk skal utførast berre når sjansane for å lukkast blir ansett å være gode.

4. Luster kommune skal ha ei liste over deltakarane i fellingslaget, som blir overlevert til Fylkesmannen i Vestland. Det er eit krav at samtlege deltakara i laget oppfyller krava til **og innehar lisens for ulv for jaktåret 2020/2021**, jf. krava i forskrift om utøving av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14. Storstorviltprøven skal være bestått for jaktåret 2019/2020.

5. Det skal nyttast våpen og ammunisjon som tilfredsstillar krava til felling på ulv, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt, felling og fangst.

6. Felling eller forsøk på felling skal straks meldast til Miljødirektoratet (tlf: 977 87 000) og Statens naturoppsyn (tlf: 480 94 364). Den som feller dyr skal framvise felt dyr for SNO for kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skyttar skal kunne påvise fellingsstad (eller eventuell skotplass) etter oppmoding frå SNO.

7. Skadefellingsforsøk og felling i tråd med dette løyvet kan skje utan omsyn til grunneigarretten, jf. lov om jakt og fangst av vilt § 35. Fellingsleiar/kommunen kan vurdere om det er trong for å be SNO om bistand i fellingsforsøket eller på anna vis vere til hjelp med sin kompetanse.

8. Felt dyr i medhald av dette løyvet er Viltfondet sin eigedom. Ingen kan difor på noko vis gjere seg nytte av felt dyr eller deler av dyr utan samtykke frå Miljødirektoratet.

9. Dersom ulv blir skadeskoten pliktar dei ansvarlege å gjere det dei kan for å avlive dyret snarast mogleg. Skyttar pliktar å forvise seg om dyr det er skote på er treft eller ikkje. Ved skadeskyting skal skyttar utan opphald melde frå til Fylkesmannen, SNO og næraste politimyndigheit. Fylkesmannen avgjer vidare gjennomføring og avslutning av ettersøk.

10. Deltakarar i kommunale/interkommunale fellingslag kan etter rovviltforskrifta § 9 a få godtgjering for den tida som blir nytta til aktivt fellingsforsøk. Kommunen/fellingsleder må sørge for at deltakarane i fellingslaget fører timelister, kjørebok og dokumenterer eventuelle andre utgifter som dei vil ha refundert.

Miljødirektoratet legg til grunn at fellingsforsøket blir gjennomført på ein effektiv og hensiktsmessig måte. Godtgjeringa er 1600 kroner per deltakar per døgn. Budsjetttramma for fellingsforsøket er sett til inntil kr 72 000,-. Dekking av feriepenger og arbeidsgiveravgift ved utbetalinga av godtgjeringa kjem i tillegg. Eventuelle påløpte kostnader til køyring, telefon, bompengar osb. kjem i tillegg, oppad begrenset til kr 20 000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd).

11. Luster kommune skal sende oversikt over utgifter knytt til fellingsforsøket til Fylkesmannen i Vestland, innan tre veker etter avslutta fellingsforsøk. Søknad om refusjon av utgiftene med godtgjering skal leverast til Fylkesmannen i Vestland, via elektronisk søknadssenter.

12. Alle medlemmar av fellingslaget som deltek i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og vere kjend med vilkåra for skadefellingsløyvet.

13. Miljødirektoratet kan til ein kvar tid endre eit eller fleire av vilkåra, eller trekke tilbake fellingsløyvet.

Klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Klima- og miljødepartementet (KLD) innan 3 veker, jf. forvaltningslova §§ 28 og 29. Eventuell klage bør grunngjevast og skal sendast til Miljødirektoratet, som anten kan ta klagen heilt eller delvis til følge, eller sende saka vidare til Klima- og miljødepartementet for endeleg avgjerd.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Rovviltnemnda i region 1	c/o Fylkesmannen i Vestland, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Høyanger kommune	Boks 159	6991	Høyanger
Hyllestad kommune	Hyllestad kommunehus	6957	Hyllestad
Fjaler kommune	Boks 54	6961	Dale I Sunnfjord
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Vest politidistrikt	Postboks 85	6901	FLORØ